

Mødet den 25. Marts 1909.

Fraværende: Jul. Andersen, Harald Jensen og Magnus Nielsen.

1. (J. Nr. 587—1909). Indstilling fra vedkommende Udvalg angaaende Paakendelse af Klager over **Rigsdagsvalglisterne** for 1909—10.

Der var indkommet 16 Klager over Valglisterne for Aarhus Amts 2. Valgkreds; af disse fandtes 2 allerede paa Listen, 7 optoges, og 7 kunde af forskellige Grunde ikke optages. Vedrørende Valglisten for Aarhus Amts 3. Valgkreds var der indkommet 12 Klager; 3 af disse fandtes allerede paa Listen, 8 optoges, og 1 kunde ikke optages.

2. (J. Nr. 304—1908). **Overligningskommissionens Ændringer** i Tillægsligningen for November 1908.

Til Efterretning.

3. (J. Nr. 23—1908). Overlægens **Beretning om Kommunehospitalet i 1908.**

Nørgaard skulde ikke omtale selve Beretningen, men kun henvise til, at Hospitalets Benyttelse efter denne var steget særdeles stærkt sidste Aar baade for den medicinske, chirurgiske og epidemiske Afdelings Vedkommende. Desuden var Kommunens Afdeling paa Sct. Josefsøstrenes Hospital blevet meget stærkt benyttet, og man var i Aar endda blevet nødt til at opføre et Telt

ved Epidemihospitalet. Hospitalet var i det hele taget anspændt saa haardt, at det ikke vedblivende tilfredsstillende kunde opfylde de Krav, der maatte blive stillet til det, saa det kunde skønnes, at der snart maatte skrides til Opførelse af det saa længe projekterede ny Hospital. Hospitalsmangel var absolut til Stede.

J a k o b J e n s e n var enig med Hr. Nørgaard i, at der snart maatte bygges et nyt Hospital, men det vilde have glædet ham, om det nuværende Udvalg var fremkommet med Forslag, saaledes at der kunde begyndes til Sommeren.

Nørgaard kunde maaske indrømme det rigtige i, at det nuværende Udvalg efterlod sig et Slags Program, men Udvalgets to Medlemmer vilde vel vedblivende komme til at fungere, og de Medlemmer, der kom til at udføre Arbejdet, burde ogsaa planlægge det, hvilket der ogsaa var Tid nok til, da det stedse havde været saavel Udvalgets som Byraadets Mening, at der først skulde begyndes efter Udstillingen, og Undersøgelserne næppe vilde tage lang Tid.

Til Efterretning.

4. (J. Nr. 436—1908). Meddelelse fra Skoledirektionen om, at Vilhelmine Buchwald og Karen Margrethe Mønsted er fast ansat som **Lærerinder** ved Aarhus Skolevæsen fra 1. April d. A. at regne.

Til Efterretning.

5. (J. Nr. 433—1908). Meddelelse fra Skattedepartementet om, at Honoraret til **Vurderingsmændene** i Henhold til Ejendomsskyldloven for 2. Halvaar 1908 er ansat til 132 Kr. ialt.

Til Efterretning.

6. (J. Nr. 531—1908). Udskrift af Vurderingsforretningen angaaende den Kommunen tilkommende Erstatning for Militærets Benyttelse af **Eksercer-**

pladserne ved Skeiby Led og paa Galgebakken i 1908—09, hvorefter Erstatningen fastsættes til henholdsvis 75 Kr. og 175 Kr. pr. Td. Land.

Vurderingen godkendtes for Byraadets Vedkommende.

7. (J. Nr. 574—1908). Til Byraadets Erklæring forelaa fra Justitsministeriet et til dette indsendt Andragende fra Københavns Grundejerforening om Ændring i Reglerne for **Flyttedagene** i København og Indførelse af ensartede Regler for hele Landet.

Formanden troede ikke, der var Tvivl om, at det vilde være en heldig Forandring at faa Flyttedagene henlagt til 1. Oktober og 1. April eller første Søndag i disse Maaneder, saaledes som Københavns Grundejerforening pegede paa. Han skulde derfor henstille, at Byraadet fuldtud tiltraadte Andragendet.

Mikael Johansen antog ikke, Grundejerne vilde have noget imod at faa samme Flyttedage for hele Landet, men man maatte sikkert hellere gaa fremad i Tiden end tilbage, saa det blev 1. Maj og 1. November; men det maatte saa dog erindres, at 1. Maj var en aarlig Festdag for Arbejderne.

Jakob Jensen tvivlede ikke paa, at ensartede Flyttedage vilde medføre mange Fordele, men 1. April vilde dog næppe være heldig for de Bygningers Vedkommende, der blev opført om Vinteren. Hvis der altsaa skulde forandres, vilde det nok være heldigst at gaa fremad til Maj og November, men da 1. Maj stedse mere blev fastslaaet som en Fridag, vilde det sikkert være heldigst at foreslaa den 2. eller 3. Maj og den 1. November.

S. Petersen kunde slutte sig til Hr. Jakob

Jensens Udtalelse om, at det vilde være umuligt at faa de Bygninger, der opførtes om Vinteren, færdig til Indflytning 1. April. Hvis der skulde foretages Forandring, maatte man hellere vælge en af de første Dage i Maj og November.

Jakob Jensen kunde ogsaa tænke sig Flyttedagene henlagt til en af de sidste Dage i April og Oktober.

Müller ansaa det for bedst af Hensyn til Paasken at henlægge Foraars-Flyttedagen til Slutningen af April.

Niels Jensen troede, Lejerne helst ønskede den 1. i Maaneden, da de fleste havde Maanedsleje. Han kunde derfor anbefale de første Søgnedage i Maj og November.

Nørgaard skulde indrømme, at en Del talte for Forandring, men der vilde dog vist derved blive saa store Vanskeligheder, at man hellere maatte blive ved det gamle.

Mikael Johansen mente, at Maanedsleje kun blev benyttet af faa, og at man mere og mere kom bort derfra. Hvis man kom for nær til Skiftedagen, vilde det ogsaa være uheldigt, saa maaske vilde det være bedst at blive ved den gamle Ordning.

Samuel sen troede, det mere og mere blev Skik, at Smaafolk betalte Lejen maanedsviis, og at det vilde være heldigt at rykke Flyttedagen hen til 2. Maj, naar denne var en Hverdag.

Formanden forekom det meget heldigt, om der kunde blive fælles Flyttedage for hele Landet, hvad ogsaa godt kunde gennemføres, selv om Dagene blev midt i April og Oktober. Han kunde derfor anbefale, at man nøjedes med at ønske bestemte Dage midt i April og Oktober.

Det vedtoges at udtale, at Byraadet anser det

for heldigst, at der fastsættes fælles Flyttedage for hele Landet, og at der dertil vælges bestemte Dage saa vidt mulig midt i April og Oktober Maaneder.

8. (J. Nr. 563—1908). Andragende fra Statsbiblioteket om Tilskud til Udgifterne ved at holde **Statsbiblioteket** aabent i Juli Maaned i Anledning af Landsudstillingen.

Budgetudvalgets Indstilling, der gik ud paa at yde et Tilskud paa 100 Kr., mod at Staten uddrager de resterende 100 Kr., vedtoges.

9. (J. Nr. 580—1908). Efter Indstilling fra Udvalget for Belysningsvæsenet vedtoges det at meddele følgende **Mekanikere ved Belysningsvæsenet**, G. A. Rasmussen, R. Christiansen, C. Sørensen, A. E. Damgaard, M. P. Hansen, A. C. Nielsen, J. G. Jensen og E. Christensen, fast Ansættelse under 11. Lønningsklasse med Anciennitet fra 1 April 1909.
10. (J. Nr. 581—1908). Indstilling fra Udvalget for Belysningsvæsenet angaaende et Andragende fra **Lygtetænderne** om Lønforbedring.

V e s t e s e n meddelte, at Udvalgets Indstilling gik ud paa ikke at imødekomme Andragerne. Lygtetændernes Løn var nemlig fastsat ved Forhandling gældende til 1. April 1911, deres Indtægter var steget betydeligt i de senere Aar, og hele deres Tid var ikke optaget af Arbejdet med Lygternes Pudsning og Tænding og Slukning. Dertil kom, at man stod overfor Spørgsmaalet om at gaa over til Anvendelse af automatisk Tænding og Slukning paa de lange Strækninger ud ad Christiansbjerg til og ud ad Strandvejen. De foretagne Forsøg med automatisk Tænding var faldet heldigt ud.

S a m u e l s e n fremhævede, at Udvalgets Indstilling var i Overensstemmelse med Byraadets

Beslutning om ikke foreløbig at røre ved Lønregulativet og Overenskomsten med Kommunens Arbejdere.

Indstillingen vedtoges.

11. (J. Nr. 579—1908). Indstilling fra Udvalget for Belysningsvæsenet angaaende et Andragende fra **Vandpaafylderne** om en anden Benævnelse af Bestillingen, andre Mærker paa deres Uniformshuer og om at maatte have Ret til at faa $\frac{1}{3}$ af deres Maanedsløn udbetalt den 15. i Maaneden.

Vestesen forelagde Indstillingen, der gik ud paa at forandre Benævnelsen til Maalerkontrollør, saaledes som Bestillingen benævntes i København, at mærke Huerne med Bogstaverne A. B. i Stedet for »Aarhus Belysningsvæsen« og om at afslaa Anmodningen om at faa en Del af Lønnen udbetalt midt i Maaneden.

Formanden syntes ikke, Benævnelsen Maalerkontrollør var rigtig træffende.

Samuel sen ansaa Benævnelsen for ret rammende.

Indstillingen vedtoges.

12. (J. Nr. 583—1908). Den foreliggende Indstilling fra Udvalget for Belysningsvæsenet om at oprette en Plads som fast **Ingeniørassistent under Belysningsvæsenet** med Løn efter 5. Klasse i Lønregulativet vedtoges, dog saaledes at Besættelsen udsættes til 1. Oktober d. A.
13. (J. Nr. 530—1908). Til Erklæring forelaa en til Kultusministeriet indsendt **Klage fra tidligere Medlem af Skolekommissionen Overlærer Lorentzen** over, at en Del af de betalende Borger-skolers **Klasser undervises om Eftermiddagen i den gamle Skole paa Vestergade.**

Fra Skoleudvalget forelaa følgende Erklæring:

»Da Ministeriet i Sommeren 1907 ønskede

Meddelelse om, hvad man agtede at gøre i Tilfælde af Pladsmangel, svarede Byraadet efter Skoleudvalgets Forslag, at man vilde anbringe de af Betalingsskolens Klasser, som der ikke var Plads til i Skolerne selv, i den gamle Borgerskole paa Vestergade. Naar en saadan Anbringelse nu er sket, saa er det altsaa med Ministeriets Vidende og Sanktion.

Hvad Eftermiddagsskolegang angaar, skal man gøre opmærksom paa, at Skoleplanen intet indeholder om, paa hvilken Tid Klasserne — enten i Betalings- eller Friskolerne — skal gaa i Skole.

Hvad endelig Beskaffenheden af Skolelokalerne paa Vestergade angaar, saa er de naturligvis ikke saa tidssvarende som de Skolelokaler, Byen i de sidste 25 Aar har ladet indrette, men under de forhaandenværende Forhold kan de dog sikkert betegnes som ikke daarlige, hvad ogsaa bemærkes i Overlærer Lorentzens Skrivelse.

Imidlertid indser Skoleudvalget godt, at de omtalte Forhold er alt andet end gode, men det maa paa den anden Side hævdes, at det paa ingen Maade er Skyld i dem. Der er fra Udvalget, inden Skoleplanen i 1907 approberedes, fremkommet 2 forskellige Forslag, hvorved den nuværende Nødstilstand vilde være undgaaet, men begge forkastedes af Byraadet. I 1908 har man atter gjort opmærksom paa det uholdbare i Skolevæsenets Forhold, men heller ikke da opnaaedes nogen Ændring.

Skoleudvalget ser da ingen anden Udvej end at benytte de givne Forhold saa godt det formaar, indtil den ny Skole, som er under Opførelse skaffer, flere Lokaler, og indtil den Revision af Skoleplanen, som forestaar, kan bringe en blivende Ordning. «

J a k o b J e n s e n forelagde Skoleudvalgets Erklæring og betonedede, at Skolevæsenet blev administreret i fuld Overensstemmelse med Byraadets af Ministeriet approberede Vedtagelse. Inden Sagen kom for Byraadet, burde den have passeret Skolekommissionen, men da det nuværende Byraad snart skulde skilles, var Udvalget efter et af dets Medlemmers Ønske gaaet den Vej nu at forelægge Sagen for Byraadet. Inden Erklæringen afgik til Ministeriet, burde Skolekommissionen dog have Lejlighed til at udtale sig.

M ü l l e r var kaldt frem af Overlærer Lorentzens Paastand om, at de nuværende Forhold ikke syntes at være loyal Opfyldelse af Ministeriets Paabud, og om at de betalende Skolers Eksistens var truet af Ordningen. Den sidste Paastands Rigtighed skulde han gerne indrømme, men den første maatte han protestere imod. Der klagedes over, at en Del af Betalingsskolens Klasser undervistes i Skolen paa Vestergade, og at de havde Undervisningstid om Eftermiddagen i Stedet for om Formiddagen. Vel var det ikke fuldt ud heldigt, at nogle Klasser udskiltes fra Hovedskolen, men naar Overlærer Lorentzen skrev, at det var umuligt paa heldig Maade at arbejde under saadanne Forhold, maatte der protesteres, for saadanne Tilstande havde været raadende for de almindelige Borgerskolers Vedkommende siden 1897. Den af Taleren ledede Skole havde til Tider haft 20 Klasser ude i Byen endda paa tre forskellige Steder, men han maatte bestemt paa vedkommende Læreres Vegne protestere imod, at de paagældende Børn ikke skulde være blevet undervist lige saa godt som Børnene i Hovedskolen. Der var saaledes absolut ingen Grund for Hr. Lorentzen til at omtale de Børn, der gik i Skolen

paa Vestergade, som stakkels forvildede Fugle, ligesom der absolut heller ikke var Grund til at tale om Mangel paa Loyalitet overfor Ministeriet. Selvfølgelig var Lokalerne ikke saa gode, som ønskeligt var, men det var Nøden, der havde fremtvunget deres Benyttelse, og ikke Skoleudvalget, som flere Gange havde stillet Forslag til en bedre Ordning, og endelig havde Taleren for en 2—3 Aar siden foreslaaet at anskaffe Skolepavilloner, men Forslaget var blevet forkastet med alle Stemmer mod 3 med den Motivering, at den Vej vilde være for dyr. Ligeledes havde Byrådet forkastet Talerens Forslag om Tilbygninger til Betalingsskolerne; var disse Tilbygninger blevet bevilget, vilde Lokalemangelen ikke være indtruffet. Naar man vilde have en udvidet Skole, maatte man tage Konsekvenserne og skaffe de nødvendige Lokaler; det havde man ikke gjort, og derfor maatte vedkommende tage Ansvar. Forøvrigt herskede der Lokalemangel i alle Landets Købstæder, ja overalt hvor der fandtes et moderne Skolevæsen; i København havde man saaledes anskaffet 23 Skolepavilloner. Selv naar den Skole, der nu var under Opførelse, blev færdig, vilde den permanente Lokalemangel ikke være afhjulpet. Man havde bebrejdet Taleren, at han som Medlem af Skoleudvalget havde været for flot, men han var overbevist om, at det ny Medlem af Udvalget vilde møde samme Kritik; det var nemlig ikke Skoleudvalget, men Tiden, der stillede Kravene, og dem kom man ikke udenom.

M i k a e l J o h a n s e n vilde ikke give Skoleudvalget Attest for at have været fuldt ud loyal overfor Ministeriets Paabud. Det forekom ham, at Overlærer Lorentzens Klage var holdt i meget høflige Former, og han maatte som Medlem af

Skolekommissionen give Hr. Lorentzen Ret angaaende de paatalte Punkter. Det kunde ikke nægtes, at Skoleudvalgets Flertal havde haft til Hensigt at spænde Ben for Betalingsskolerne. Det værste var, at det var de smaa Børn, der blev sendt ned paa Vestergade, skønt det syntes naturligt, om de større Børn fra Mellemskolen kom til at gaa der. Han beklagede meget, at Overlærer Lorentzen, der var et udmærket dygtigt Skolekommissionsmedlem, ikke mere var Medlem af Skolekommissionen.

Simonsen kunde ikke se, at der kunde være Tale om nogen illoyal Opfyldelse af Ministeriets Krav. Den Kalamitet, man nu var i, skyldtes ikke Socialdemokraterne i Byraadet, men de Medlemmer, der saa stejlt havde holdt paa Betalingsskolen, hvis Ophævelse var den eneste Redning. Det var i høj Grad mærkeligt at se, hvor skarpt Hr. Lorentzen udtalte sig imod den nuværende Ordning, da netop Hr. Lorentsen havde været en af de ivrigste til at modarbejde de Forslag, der tilsigtede rolige Forhold. Hvis Forslaget om Standsning af Indskrivningen til Betalingsskolerne var blevet approberet af Ministeriet, vilde man have haft rolige Forhold; men det Spørgsmaal kom man vel nok over i den kommende Byraadsperiode. Betalingsskolerne havde overlevet sig selv og var altfor dyre, og de almindelige Borgerskoler vilde inden længe byde en lige saa fyldig og god Undervisning som de. Forøvrigt forelaa der aldeles ikke noget Paabud fra Ministeriet om at opretholde Betalingsskolen, saaledes som Overlærer Lorentzen syntes at formene, og det, at saavel Skolekommissionens som Byraadets Formand støttede Forslaget om Standsning af Indskrivningen til Betalingsskolerne, maatte dog være

et Bevis for, at Standsningen var nødvendig. Ministeriets Motivering til at nægte Standsningen var da ogsaa kun, at det vilde vente, til Skoleplanen skulde revideres i 1910. Til den Tid vilde Vedtagelsen utvivlsomt blive gentaget, og Ministeriet vilde sikkert give sin Sanktion. Der kunde nok være Anledning til at knytte en Del Bemærkninger til Hr. Lorentzens Fremstilling af, hvorledes Børnene blev behandlet, idet Taleren troede at kunne sige, at Betalingsskolens Børn ikke led mere Uskel, end der kunde hændes for Friskolernes Børn, og kunde de mindre velstillede Folks Børn søge den gamle Skole om Eftermiddagen, saa kunde de andre ogsaa.

Jakob Jensen havde helst ønsket Sagen afsluttet med Hr. Müllers Bemærkninger, men blev tvunget frem af Hr. Mikael Johansens Udtalelser. Han maatte bestemt tilbagegive Beskyldningen om Illoyalitet overfor Ministeriet. Skylden for Forholdene laa hos de 9 Højremænd, der vedtog, at Mellem skolens Børn skulde undervises i Skolen i Christiansgade. Socialdemokraterne havde gerne set Mellem skoler ved de almindelige Borger skoler, men gik ind paa den vedtagne af Ministeriet forlangte Ordning. Klasseværelserne i Skolen paa Vestergade passede desuden bedst for Smaabørn; de var selvfølgelig ikke som Nutidens Klasser, men brugtes da ogsaa kun som Hjælpe lokaler. Hvis Indskrivningen til Betalingsskolerne var blevet standset, vilde man nu ikke have haft Pladsmangel. Det var rigtigt nok, som Hr. Lorentzen sagde, at Betalingsskolen blev truet af Mellem skolen, men Hr. Lorentzen havde alligevel opfattet Forholdet forkert, idet Sagen var, at der meldte sig færre og færre til Betalingsskolerne, eftersom de almindelige Borger skoler nu var paa

en saadan Højde, at Folk ikke følte Trang til at sætte deres Børn i Betalingsskolerne. Betalings-skolerne forsvandt altsaa ikke, fordi de blev negligerede. Taleren vilde nødig ind paa at omtale Overlærer Lorentzens Dygtighed som Medlem af Skolekommissionen. Ved et dygtigt Kommissionsmedlem forstod Taleren et Medlem, der kom med Forslag til Forbedringer og Fremskridt, men saadanne var Hr. Lorentzen aldrig fremkommet med.

Formanden anmodede Hr. Jakob Jensen om ikke at komme for langt ind paa Omtalen af Skolekommissionens indre Forhold.

Jakob Jensen mente, at Formanden i saa Fald burde have standset Hr. Mikael Johansen.

Formanden kunde dog ikke godt hindre nogen i at rose en Mand.

Jakob Jensen forekom det, at Overlærer Lorentzens Skrivelse tydede paa, at Hr. Lorentzen var nervøs. Det vilde være bedre, om Hr. Lorentzen fik en Ferie.

Samuel sen havde med Interesse hørt Hr. Müllers Udtalelser, som Socialdemokraterne for de $\frac{9}{10}$ kunde slutte sig til. Overlærer Lorentzens Skrivelse var misvisende paa en Mængde Punkter. Han haabede, det kommende Byraad vilde naa til Enhedsskolens fulde Gennemførelse og dermed til Betalingsskolens Ophævelse. Skolen havde stedsse været det store Stridsspørgsmaal i Byraadet, men de Penge, der var blevet anvendt til Skolevæsenet, var sikkert givet godt ud. Man skyldte sikkert det nuværende Skoleudvalg en Tak, for hvad det havde gjort, og Taleren vilde særlig adressere denne Tak til Hr. Müller, der nu forlod Raadet.

Müller maatte protestere imod at skulde have været med til at spænde Ben for Betalingsskolen og henviste til, hvorledes han i Mødet den 1.

Novbr. 1906 havde sluttet sig til den Del af Skolekommissionen, som ønskede at bevare Betalingsskolen. Denne havde endnu en Mission, skønt den Tid nok kunde tænkes, da dens Mission var endt, nemlig naar de almindelige Borgerskoler var naaet til samme Standpunkt som Betalingsskolerne, der dog endnu ikke havde overlevet sig selv. Det var af Undervisningsgrunde, at de smaa Børn henvises til Skolegang om Eftermiddagen. Mellemskolen krævede nemlig et meget stort Undervisningsapparat, og der maatte altsaa anskaffes Doubletter, hvis en Del af Mellem skolens Elever skulde benytte Skolen i Vestergade. Han skulde gerne indrømme, at Eftermiddagsskole var værre for Betalingsskolens smaa Børn end for de almindelige Borgerskoler, da Betalingsskolens Børn gennemgaaende havde længere Skolevej.

M i k a e l J o h a n s e n anerkendte gerne Hr. Jakob Jensens store Interesse og Kærlighed til Skolesagen, men ansaa det for givet, at hverken Hr. Jakob Jensen eller hans Partifæller elskede Betalingsskolen. Han kunde ligeledes anerkende, at Betalingsskolen blev mere overflødig, efterhaanden som de almindelige Borgerskoler højnedes; men saalænge man havde Betalingsskolen, maatte den dog nyde samme Ret som de andre Skoler. Han vilde sætte Pris paa, om Hr. Samuel sen vilde oplyse, hvilke Meningsløsheder der fandtes i Overlærer Lorentzens Skrivelse; han havde nemlig ingen fundet.

S i m o n s e n trøede sikkert, at Betalingsskolen havde overlevet sig selv, og var ikke imponeret af Tilgangen til den, da det dog skulde være mærkeligt, om der ikke i en By af Aarhus Størrelse skulde være et Par Hundrede Forældre, der gerne vilde prale med, at deres Børn gik i Be-

talingsskole. Han skulde indrømme, at Hr. Müller havde kæmpet mod Socialdemokraterne i Byraadet af bedste Evne, men naar Hr. Müller nu fulgte med, da det viste sig, at han ikke kunde faa sin Vilje, kunde man forhaabentlig altid paa-regue Hr. Müllers værdifulde Støtte. Hvert eneste Skridt fremad, Skolevæsenet havde taget de sidste Aar, var vundet ved Kamp.

N ø r g a a r d forekom det, at hele Diskussionen var ørkesløs, men syntes dog, der var faldet visse Bemærkninger, som ikke skulde staa uimodsagt. Man havde næppe Lov til at bedømme en Modstander saaledes, som man fra flere Sider i Dag havde bedømt Hr. Lorentzen. Enhver talte vel ud fra sit Syn paa Skolevæsenet, men Hr. Lorentzens Synspunkt maatte vel ogsaa være berettiget, saa længe man ikke ansaa den almindelige Borger-skole for saa god som den burde være. Alle Raa-dets Medlemmer var vist besjælet af at gøre Skolen saa god som mulig, men derfor behøvede man dog ikke alle at følge Hr. Müller i enhver Henseende. Fremskridtene maatte gaa med Lempe, og det økonomiske Moment maatte ogsaa tages i Betragtning. Det havde i sin Tid glædet ham, at saa mange indsaa, at Pavillonsystemet ikke svarede til Byens økonomiske Evne, og han haabede ikke, at Tanken nogen Sinde mere kom frem, saaledes at Skatten i alt for høj Grad skulde blive bebyr-det med Skoleudgifterne.

F o r m a n d e n anbefalede at slutte sig til Skoleudvalgets Erklæring.

S a m u e l s e n paaviste, hvor meningsløst Hr. Lorentzens Omtale af Børnene som stakkels forvildede Fugle var, og hvor misvisende Hr. Lorentzens Fremstilling var af Byraadets Stilling overfor Ministeriet.

Jakob Jensen gjorde gældende, at den Maade, han havde forelagt Sagen paa, var saaledes, at man kunde have undgaaet at omtale Hr. Lorentzen. Skrivelsen hvilede ikke paa noget som helst fornuftigt Grundlag, men var meningsløs fra Ende til anden. Det, Hr. Lorentzen nu klagede over, havde han intet haft at sige til, da det kun gjaldt for de almindelige Borgerskolars Børn. Man var nu naaet til at kunne se, hvorledes Mellem-skolen kvalte Betalingsskolen, og hvorledes Børnene fra Friskolerne udmærket godt kunde modtage Mellem skolens Undervisning. Der meldte sig langt flere til Mellem skolen fra Friskolerne end fra Betalingsskolerne, saa den Tid var vel snart inde, da man kunde gaa over til at oprette Mellem skoler ved de almindelige Borgerskoler. Naar den kommende Undervisningsplan gik ud i Livet, var vort Skolevæsen paa en saadan Højde, at man i det væsentlige kunde være tilfreds dermed.

Müller havde ikke, saaledes som Hr. Simon sen lod til at mene, ladet sig slæbe med, men var maaltbevidst gaaet med til de Forslag, han ansaa for rigtige. Naar Hr. Nørgaard bebrejdede ham, at han vilde for rask frem, maatte han protestere, og hans Nej maatte vel være lige saa godt som Hr. Nørgaards Ja. Det havde aldrig været hans Agt, at Aarhus skulde gennemføre Pavillonsystemet, men kun, at man i sin Tid skulde have anskaffet nogle transportable Pavilloner, der kunde bruges, hvor der trængtes til Lokaler. Han takkede Hr. Samuel sen for de velvillige Ord, som han ganske vist vilde have været lidt betænkelig ved, dersom ikke Hr. Simonsens Udtalelser, der ikke var slet saa højt oppe, havde trøstet ham.

M i k a e l J o h a n s e n hævdede, at Byen havde Forpligtelse til at sørge ordentlig for Betalingsskolerne, saa længe man havde dem. Da hele Raadet var gaaet med til ethvert Fremskridt paa Skolevæsenets Omraade, og da Forslagene om alle de store Udgifter var gaaet glat igennem, gad han nok vide, hvilke Kampe det var, Hr. Simon- sen talte om. Han kunde ikke slutte sig til Ud- valgets Erklæring, som han vilde anbefale Byraa- det at stemme imod.

F i l t e n b o r g fastslog, at Diskussionen viste, at Betalingsskolens Dage snart var talt, og at den levede under ublide Kaar. Saa længe Friskolerne ikke var paa samme Højde som Betalingsskolen, og saa længe der til denne meldte sig langt flere Elever, end den havde Plads til, skulde man dog overveje to Gauge, inden man besluttede at ned- lægge den.

J a k o b J e n s e n takkede Hr. Filtenborg for Paamindelsen om, at Friskolerne endnu havde lidt at saa. Enten maatte Medlemmerne tiltræde Skoleudvalgets Erklæring eller stille Forslag om en anden.

S i m o n s e n skulde med Hensyn til sted- fundne Kampe erindre Hr. Mikael Johansen om, at Højremedlemmer af Skolekommissionen mindst tre Gange demonstrativt havde forladt denne i Vrede; Hr. Johansen kendte vist det ene af disse Medlemmer.

Det vedtoges at inhente Skolekommissionens Erklæring, dog med den Bemærkning at Byraadet i det hele kan henholde sig til Skoleudvalgets Erklæring. (Vedtaget med 9 Stemmer mod 7).

14. (J. Nr. 584—1908). Indstilling fra Skovudvalget om at søge **Pavillonen i Riis Skov** udlejet til Afholdsrestauration.

Formanden havde haabet, at man efter Vedtagelsen ved Budgetbehandlingen skulde have været færdig med Pavillonen i Riis Skov, men der var dog nu i Udvalget fremkommet Ønske om at søge Pavillonen udlejet til Afholdsrestauration, hvis der kunde bydes en antagelig Leje.

Jakob Jensen erindrede om, at man ikke engang kunde faa 1000 Kr. i Leje af baade Pavillonen og Ferdinandspladsen, og at man derfor havde anset det for bedre helt at nedrive Pavillonen. Da der imidlertid nu hævede sig Røster for at bevare Pavillonen, havde Udvalget besluttet at prøve endnu engang, dog saaledes at der blev Afholdsrestauration som ved Thors Mølle. Viste Tiden, at det ikke kunde betale sig at drive Pavillonen, kunde man vende tilbage til Tanken om at rive den ned.

Müller var glad ved, at Skovudvalget havde fundet den foreslaaede Udvej. Han ønskede at henlede Opmærksomheden paa, at Pladsen var ganske ideal som Legeplads. Hvis man vilde indrette den til en saadan, vilde man gøre en god Gerning mod Børnene, og der kunde godt samtidig være Afholdsrestauration.

Mikael Johansen nærede ingen Tvivl om, at mange nødigt saa Pavillonen revet ned. Det var derfor glædeligt, om den kunde bibeholdes som Afholdsrestauration, og helst i den gamle Skikkelse, der var langt smukkere end den, som den havde haft i de senere Aar. Hr. Müllers Forslag om at indrette en Legeplads ved Pavillonen var ganske udmærket.

Samuel sen kunde anbefale at udleje Pavillonen til Afholdsholdsrestauration og at indrette Legeplads. Han ønskede dog oplyst, om man ved

at etablere Afholdsrestauration mente at imødekomme dem, der ønskede at bevare Pavillonen.

Indstillingen vedtoges.

15. J. Nr. 585—1908). Den foreliggende Indstilling fra Skovudvalget om Fastsættelse af forskellige Vejlinier og Vejprofiler for **Vejanlæg paa Mar-selisborg** vedtoges.
16. (J. Nr. 588—1908). Efter Indstilling fra Udvalget for Belysningsvæsenet vedtoges det at **justere ny Automatgasmaalere efter Metersystemet** og at fastsætte Enhedsprisen for Kogegas til 11,5 Øre pr. Kubikmeter og for Lysgas til 15 Øre pr. Kubikmeter efter Automatmaaler og til 10½ Øre og 14 Øre pr. Kubikmeter for henholdsvis Kogegas og Lysgas efter almindelig Maaler.
17. (J. Nr. 378—1908). Brolægningsudvalget bemyn-digedes til at lade udarbejde detaillerede **Planer og Betingelser for Kloakpumpestationen** og Tryk-ledningen fra denne og til at afholde de dermed forbundne Udgifter.
18. (J. Nr. 378—1908). Indstilling fra Brolægnings-udvalget til Ændring i de foreslaaede **Betingelser for Installation af Vandklosetter i Trøjborg-kvarteret.**

De ændrede Betingelser vedtoges.

Udenfor Dagsordenen vilde

19. **F o r m a n d e n** gerne, inden Dørene lukkedes, rette en Tak til de Mænd, der gik ud af Raadet. Disse Mænd stod som de sidste paa Skansen som Repræsentanter for den gamle Lov af 26. Maj 1868 og som Repræsentanter for de mange gode Mænd, der havde arbejdet efter denne. Efter denne Lov var der udrettet et udmærket Arbejde, og det vilde maaske være tvivlsomt, om den kom-mende Tid vilde blive lige saa frodig og rig. Der skulde derfor her siges en Tak til alle den rundne

Tids gode og udmærkede Mænd og særlig Tak til dem, der nu forlod Byraadet, for elskværdigt Medarbejde, tillige med Ønsket om alt godt for deres Fremtid.

Filtenborg vilde som det ældste af de Medlemmer, der drog bort, takke for de venlige Ord og den Tilslutning, de havde fundet hos dem, der blev tilbage. Det havde været en interessant og rig Udvikling, der var sket med Aarhus i de sidste 10—12 Aar, og det kunde ikke nægtes, at alle med megen Glæde havde arbejdet for den blomstrende Bys Udvikling. Idet han takkede for godt Samarbejde, udtalte han Haabet om, at Raadets Medlemmer i Fremtiden vedblivende maatte arbejde godt og endrægtigt sammen, saa vilde Byens Udvikling sikkert holde sig i samme rigtige Spor.

